

7. Karaburun Bilim Kongresi 06-09 Eylül 2012

kapitalizmin kıskacında: doğa - toplum - teknoloji

Başvuru Sahiplerinin	Adı Soyadı	Çalıştığı Kurum	Görevi	E-posta adresi
	Esin Saraçoğlu	Keyhan Tercüme	Tercüman	esinsaracoglu@gmail.com

Çalışmanın Başlığı	Kızıl Küba'nın Yeşil Devrimi
--------------------	------------------------------

ÖZET

Küba tarımı, kapitalizmin kitlesel üretim-kitlesel tüketim ve azami kar mantığıyla doğayı gelecek kuşaklar için felaket senaryolarına neden olan bir biçimde tahrip ettiği günümüzde azami ilgiyi hak etmektedir. Sosyalist bloğun çözülüşü sonrası “Küba'nın Özel Dönemi” olarak adlandırılan süreçte eşi görülmedik bir krize giren ve ekonomisinin her alanında olduğu gibi tarım alanında da çok ciddi bir “üretmememe” sorunuyla karşılaşan Küba, bu dönemden devlet eliyle yürütülen bir seferberlik sonucu ve halkının yüksek örgütlülük düzeyine yaslanarak organik tarım ve permakültür alanlarında son derece ilginç başarılarla imza atarak çıkmıştır.

Bu Özel Dönemde Küba'nın tahıl ithalatları, erişebildiği gübre, tarım ilacı, traktör, yedek parça ve petrol gibi enerji kaynakları miktarı şok düzeyinde gerilemeler yaşamıştır. Üstüne üstlük bu gerilemeler yüksek düzeyde mekanikleşmiş, kimyasal girdi kullanımına yaslanan, mono-kültür temelli ve gıda alanında ithalata bağımlı bir ülkede ve abluka koşullarında deneyimlenmiştir. Dolayısıyla bu dönemin başlangıcında Küba nüfusunun günlük ortalama kalori ve protein tüketiminde son derece keskin düşüşler olmuştur.

Küba'nın 90'larda yaşadığı bu kriz, kimi çevreler tarafından gelecek kuşakların küresel ölçekte deneyimlemek zorunda kalacağı bir kriz olarak görülmektedir. Fosil yakıt rezervlerinin tükeneceği ve günümüzde hâkim olan kar hırsı nedeniyle doğanın ve toprağın gelecekte şimdi olduğu kadar cömert davranmayacağı öngörülere göz önünde bulundurulduğunda, Küba'nın yaşadığı deneyimin son derece öğretici olabileceği söylenebilir.

Bu deneyim başarılı bir deneyimdir. Günümüzde Küba'da Havana gibi pek çok kent taze sebze ihtiyacını büyük ölçüde kent içerisindeki bahçelerden, bina teraslarında kurulan üretim noktalarından karşılayabilmektedir. Yine ülkenin sebze üretiminde artık Özel Dönem öncesi seviyeler geride bırakılmıştır, hem de kimyasal girdi düzeyini ciddi bir biçimde düşürerek. Her geçen yıl tarıma açılan arazi miktarı da artmaktadır. Biyoteknoloji temelli organik girdiler alanında Küba dünyada öncü konumundadır. Küba nüfusunun, ülke geliriyle son derece orantısız, batı Avrupa ülkeleri seviyesindeki parlak sağlık göstergeleri de bu dönem boyunca korunmuştur. Üstüne üstlük söz konusu dönem ablukanın sıkılaştırıldığı ve çok önemli doğal afetlerin yaşandığı bir dönem olmuştur.

Bu deneyimin tartışılmayı hak eden bir yönü de tarımsal örgütlenme alanındaki denemelerdir. Küba Devrimi sonrasında benimsenen büyük ölçekli devlet çiftliklerinin bir ölçüde işlevsiz kaldığı Özel

“Bilim itaatsiz olana ihtiyaç duyar”
Theodor Adorno

7. Karaburun Bilim Kongresi **06-09 Eylül 2012**

kapitalizmin kiskacında: doğa - toplum - teknoloji

Dönemde kentte tarım uygulamaları yanında kırsal alanda da küçük üretim birimlerine ve kooperatifçiliğe doğru bir eğilim ortaya çıkmıştır. 2011 yılında Raul Castro önderliğinde hayata geçirilmeye başlanan yeni ekonomik önlemler paketi de bu eğilimi güçlendirir görünmektedir. Bu eğilimin nedenleri ve olası sonuçları Küba'daki tarımsal örgütlenmenin tarihsel mantığı çerçevesinde ve güncel ihtiyaçlar bağlamında ele alınmalıdır.

Küba'nın tarım ve gıda alanında yaşadığı bu “özel” deneyimin başarılı olduğu düşünülmele birlikte, Küba'nın tarımsal üretimini, gıda işleme ve dağıtım organizasyonunu daha verimli kılıp üretim seviyelerini artırması gerektiği de bir gerçektir. Bu yöndeki çabalar; Latin Amerika'nın Küba'yı da içine alan ve Özel Dönemin olanaksızlıklarını bir ölçüde gevşeten entegrasyon süreci bağlamında, Küba'nın organik tarım ve permakültür alanında yakaladığı başarılarından vazgeçmeksizin, modern uygulamaları da devreye sokabileceği bir karma sistemi tetikleyecek gibi görünmektedir. Modern tarım uygulamaları özellikle büyük ölçekli tarımsal üretime ihtiyaç duyan tahıl gibi ürünler için önem taşımaktadır. Bu çerçevede ilgiyi hak eden bir başka konu da, Küba'daki geçtiğimiz yıllarda kamusal alanda cereyan etmiş GDO tartışmasıdır.

Özetle, bu bildiride, “Sosyalist Küba'nın Yeşil Devrimi” olarak anılan 90'lardaki organik tarım kalkışması, tarihsel bağlamı içerisinde, Küba'nın güncel reform sürecine uzanarak ve olası gelişmeler değerlendirerek tartışılacaktır.